

MATERIÁL PRO RADU MĚSTA Č. 68

DNE: 12. 6. 2017

JEDNACÍ ČÍSLO: 1105/2017/ŠKS

NÁZEV: Vzdělávací akce „S lesníkem do lesa“		
ANOTACE: ANOTACE: Vzdělávací akce pro žáky 4. tříd základních škol ve Žďáře nad Sázavou - environmentální výchova.		
NÁVRH USNESENÍ: Rada města byla seznámena s programem a organizací vzdělávací akce „S lesníkem do lesa“ pod záštitou starosty města Mgr. Zdeňka Navrátila, pořádané Městským úřadem Žďár nad Sázavou pro 4. ročníky Základní školy Žďár nad Sázavou Švermova 4 a ZŠ Komenského 3. Rada města pověřuje Mgr. Zdeňka Navrátila k podpisu smluv o spolupráci se subjekty, které se budou na vzdělávací akci podílet.		
Starosta města:	Místostarosta města:	Tajemník MěÚ:
Odbor majetkoprávní:	Úsek tajemníka a správy MěÚ:	Odbor finanční:
Odbor komunálních služeb:	Odbor rozvoje a územního plánování:	Odbor stavební:
Odbor školství, kultury a sportu:	Odbor sociální:	Odbor občansko-správní a OŽÚ
Odbor dopravy:	Odbor životního prostředí:	Odd. správy měst. lesů a rybníků:
Oddělení informatiky:	Odd. fin. kontroly a inter. auditu	Městská policie
Projektový koordinátor:	Krizové řízení:	Technická správa budov města
Zpracoval: Odbor školství, kultury a sportu		Předkládá:

Název materiálu: Vzdělávací akce „S lesníkem do lesa“

Počet stran: 7

Počet příloh: 1

Popis

Město Žďár nad Sázavou spolupracovalo v roce 2012 s nadací „Dřevo pro život“ pod vedením Ing. K. P. a s Lesy ČR, které organizovaly pro děti základní školy Palachova 2189/35 vzdělávací akci „Do lesa s lesníkem“. Této akce se účastnilo cca 90 dětí. V rámci dopoledního programu by se jednalo o představení činností provázejících řádné hospodaření v lese a přiblížení využití dřeva obecně pro dnešní společnost s ukázkami sázení stromů, jejich ošetřování, těžby dřeva těžkou technikou apod. (učivo 4. třídy ZŠ). Tato akce vzbudila u dětí i pedagogů velký ohlas.

Vzhledem k tomu, že Město Žďár nad Sázavou má své vlastní lesy, připravil odbor životního prostředí, správa městských lesů a rybníků ve spolupráci s odborem školství, kultury a sportu a I + E týmem MěÚ v roce 2013 pro žáky čtvrtých tříd ZŠ Komenského 6 a ZŠ Švermova 4 akci podobného charakteru s tím, že v roce 2014 rok bude tato vzdělávací akce pořádána pro další dvě základní školy: ZŠ Komenského 2 a ZŠ Palachova 2189/35.

V předešlých letech měla tato akce pořádaná MěÚ velký ohlas mezi dětmi, pedagogy i v médiích, proto ji připravujeme i letos a to v pátek 23. 6. 2017. Akce dříve nebyla pořádána pro všechny ZŠ ve Žďáře nad Sázavou z organizačních důvodů. Na základě zkušeností z KÚ Kraje Vysočina i na základě zkušeností nadace „Dřevo pro život“ není možné uspořádat takovou vzdělávací akci pro více než 100 - 120 dětí najednou.

V roce 2015 se podařilo dohodnout se správou lesů společností Kinský Žďár a.s. na spolupráci při této vzdělávací akci a to v tom smyslu, že by společnost Kinský Žďár a. s. zorganizovala pro polovinu žáků 4. tříd ZŠ totožnou akci na stejném místě a ve stejný den. Tyto vzdělávací akce již několikrát pro děti společnost připravovala a má s tímto druhem vzdělávání zkušenosti. Proto bude Město Žďár nad Sázavou letos chystat akci pro děti ze ZŠ Švermova 4 a ZŠ Komenského 3 a společnost Kinský Žďár a.s. pro další dvě základní školy a to pro ZŠ Komenského 2 a ZŠ Palachova 2198/35. Se společností Kinský Žďár a. s. je tato akce již dohodnuta.

Cílem vzdělávací akce je environmentální výchova – propagace lesnictví a řádného racionálního trvale udržitelného hospodaření s přírodními zdroji v majetku města ve veřejném zájmu standardními lesnickými postupy, představení jednotlivých činností člověka v lese, jež musí proběhnout od založení lesního porostu po jeho smýcení, to vše ve vazbě na navazující obory – ovzduší, ochranu přírody, kvalitu vody – mimoprodukční funkce lesa a myslivost.

Akce bude zahájena nástupem všech účastníků za účasti starosty města a místostarosty města. Dále bude organizována formou vycházkového okruhu po jednotlivých stanovištích, kterých bude 9. Personální zajištění – pracovníci městských lesů, odbor ŽP, I+E tým. Děti budou na stanovištích ve skupinách přibližně po 12 - 15 dětech plnit ústní i praktické úkoly po předchozím výkladu problematiky. Připravena bude také znalostní soutěž „Co víte o lese“ (soutěž tříd), která bude na závěr vyhodnocena a děti obdrží ceny za 1. – 3. místo.

Varianty návrhu usnesení

Rada města **byla seznámena** s programem a organizací vzdělávací akce „S lesníkem do lesa“ pod záštitou starosty města Mgr. Zdeňka Navrátila, pořádané Městským úřadem Žďár nad Sázavou pro 4. ročníky Základní školy Žďár nad Sázavou Švermova 4 a ZŠ Komenského 3.

Rada města **pověřuje** Mgr. Zdeňka Navrátila k podpisu smluv o spolupráci se subjekty, které se budou na vzdělávací akci podílet.

Stanoviska

Celá připravovaná vzdělávací akce *S lesníkem do lesa* byla projednána na společném organizačním jednání realizačního týmu pracovníků odboru ŽP, ŠKS a s I+E týmem pracovníků MÚ.

Vzdělávací akce „S lesníkem do lesa“ - Městské lesy ZR

(vzdělávací akce pro děti školního věku organizovaná pod záštitou starosty města Žďáru nad Sázavou Z. N.)

Organizátoři: Ing. K. L. (městské lesy), Ing. J. D. (ŽP) – za věci odborné
(Město ZR) Mgr. B. L. (ŠKS) – za věci organizační
I+E tým MěÚ ZR (p. H. a spol.)
Hlavní organizátor pověřený tajemníkem úřadu: Ing. J. D.

Spoluprac. subjekty: KU JI, LČR, CHKO, Stora Enso, SDH ZR, MP

Kde: Lesy Města Žďáru – „U Křiváku“

Kdy: **23. 6. 2017 v pátek, 8.30 hod** – v 7.30 hod sraz organizátorů na místě, v 8.00 hod prosíme o příchod lektorů na stanoviště, jejich přípravu a na 8.30 hod přesun na místo zahájení

Pro koho: cílová skupina – děti 4. tříd, které v rámci „přírodovědy“ mají látku o lese v osnovách. Vzhledem k tomu, že počet dětí na akci musí být z pedagogických důvodů max. 100-120 (viz dlouhodobé zkušenosti pořadatelů akcí lesnické pedagogiky), bude letos akce zajištěna přímo MěÚ ZR pro jednu polovinu **4. tříd: MěÚ ZR organizuje akci pro 3 ZŠ a ZŠ Palachova (145 dětí)**, s tím, že pro druhou polovinu dětí 4. tříd zajišťuje obdobnou akci ve stejném termínu Kinský a.s., Žďár nad Sázavou (2. ZŠ a 5. ZŠ) prostřednictvím Ústavu pro hospodářskou úpravu lesů Brandýs nad Labem. Bude zajištěno **9** stanovišť = zhruba 12 - 15 dětí ve skupině. Každoroční opakování.

Proč (cíl akce): enviromentální výchova – propagace lesnictví a řádného racionálního trvale udržitelného hospodaření s přírodními zdroji ve veřejném zájmu standartními lesnickými postupy s důrazem na jemné způsoby hospodaření v souladu s oprávněnými požadavky ochrany přírody.

Jak: formou vycházkového okruhu po jednotlivých stanovištích (9) – mapka, označení stanovišť. Personální zajištění – pracovníci městských lesů, odbor ŽP, I+E. Děti budou na stanovištích ve skupinách (max. 15 dětí ve skupině) plnit ústní i praktické úkoly po předchozím výkladu problematiky, znalostní soutěž „Co víte o lese“ – soutěž tříd,

vyhodnocení, ceny, diplom (1-3 místo) – zajistí: Mgr. B. L. ve spolupráci s p. H. (vyhodnocení) a Ing. J. D. (standardizované otázky)

Program: představení jednotlivých činností člověka v lese, jež musí proběhnout od založení lesního porostu po jeho smýcení. To vše ve vazbě na navazující obory – ovzduší, ochrana přírody, kvalita vody – mimoprodukční funkce lesa, myslivost. Akce začne nástupem, zahájením p. starostou, p. místostarostou a představením vedoucích skupin

Stanoviště: *umístění stanovišť a jejich obsah totožný jako v loňském roce:*

1. myslivost – význam péče o volně žijící živočichy, jež jsou zvěří – udržování ekosystému ve vyváženém stavu bez vzniku škod a při zachování druhové pestrosti – zajistí jako odborný garant a na stanovišti fyzicky bude: p. H.
2. MP, HZS – zakázané činnosti v lese – vjezdy do lesa, pálení ohňů (v lese oheň nepálíme, můžeme až 50 m od lesa !!!!). Piktogramy (zakázané činnosti v lese), soutěž „Co je v lese zakázáno“. Odborný garant (lesník): Bc. A. D. – CHKO. CHKO – obecný úvod, zakázané činnosti v lesích, MP – vjezdy do lesa, HZS a SDH – ohně v lese, likvidace požáru. Zajištěno.
3. ochrana lesa:
  - a. ochrana proti kůrovcům – lapače + lapáky, prevence – vysvětlení – viz Šumava a „zelený amaterismus“
  - b. klikoroh – ochrana sazenic před výsadbou
  - c. ochrana lesních porostů proti větru či sněhu – vysvětlení základního přístupu lesníka – aneb proč se dělají prořezávky a probírky v lesíchZajistí jako odborný garant a na stanovišti fyziky bude: Ing. J. D. Ukázkou lapáku (instalace lapáku na stanovišti) zajistí Ing. L. v termínu do: (již instalován). Ostatní pomůcky na stanovišti (lapač, feromon, loupák) zajistí Ing. J. D.
4. semenářství, školkařství – ukázky školkařských produktů, semena, šišky – ukázka zajišťování kvalitního osiva v lese trhačem na stojícím stromě – zajistí R. S. + Ing. S. (lesnický vzdělaný odborník). Poznávací soutěž. Za organizátora akce stanoviště organizačně zajistí: Ing. J. D. v termínu do: 15. 6. 2017.
5. výchova, hospodářská úprava lesů a typologie z pohledu lesa a lesníka: lesnická taxace – měření základních taxačních veličin (výška, průměr), kubatur stromů a zásob porostů. Vysvětlení: „proč to vlastně měříme“. Vysvětlení: typologie – půda má různou úrodnost, bonitu, od toho se odvíjí přírůst stromů, zásoby porostů, jejich hodnota. Výchova: ukázky správného postupu výchovy, co se

z porostu v průběhu času odstraňuje za jedince. Možnost dětí označit si svůj strom, jež by měl na stanovišti jako perspektivní zůstat či který má být odstraněn – konzultace správnosti přímo na stanovišti. Odborný garant (lesník): Ing. J., Ing. M., LČR. Pomůcky k provozu stanoviště zajistí: LČR. Zajištěno.

6. zalesňování, ochrana kultur – popis problematiky (jak se dělá výsadba, jak se o ni následně staráme – ožínání, nátěr, oplocenka + vlastní ukázka prací (jak to dělá dělník v lese). Následně: každá třída si za odborného výkladu vysadí 1 poloodrostek (LP) za použití sekeromotyky (poznámka: děti si vyzkouší vykopat jamku samy. Cíl: aby si uvědomily, jak namáhavá je to práce. Poté odborník na stanovišti zajistí případné řádné prokopání jamky a pomůže s výsadbou).

Označení vysazeného stromu – vize: příležitost dětí zasadit si samy a označit svůj strom s možností další následné péče o něj, označení patronace nad ním – sounáležitost s místem a jeho ochrana. Poloodrostky k výsadbě a sekeromotyky, kolíky + palice na zatlučení, pracovníka na ukázkou výsadby, ožnutí, ochrany kultur zajistí: Ing. K. L. v termínu do 22. 6., označení vysazených stromků zajistí v termínu do 22. 6. p. H. Způsob označení vysazených stromků: plastová kartička zatavená do folie, provázkem (drátkem) připevněná k vysazenému jedinci. Cíl: děti se budou moci následně pochlubit a v dalších letech přesvědčit, jak prosperuje jimi vysazený jedinec. Na stanovišti fyzicky bude: 2x pracovník Krajský úřad Kraje Vysočina. Ing. K. L. zajistí jednoho pracovníka, který bude fyzicky ukazovat, jak pracuje dělník v lese – výsadba, ožínání, nátěr, prostřihávka (smysl: ukázka jak by to mělo vypadat a co to obnáší) – do 15.6. Následně si děti odnesou po vyhlášení výsledků jeden poloodrostek k výsadbě s sebou domů (poloodrostky zajistí p. Ing. K. L. do 22. 6. 2017)

7. těžba - mýtní (pod cestou), sortimentace. Těžář s JMP, traktor, vyvážedka. Obecně: harvester – letos nebude zajištěn vzhledem k nedostatku mýtní těžby – jako náhradní varianty: přibližování traktorem. Pokud bude možnost, lepší varianta: kůň. Proběhne: ukázky práce a vysvětlení hlavních výhod těžby JMP a přibližování traktorem či koňmo. Vysvětlení: výkonnost, měrné tlaky na půdu při přibližování, bezpečnost práce, škody na porostech. Zajistí jako odpovědná osoba: Ing. K. L. v termínu do: 22. 6. ve spolupráci s Storou Enso.. Na stanovišti fyzicky bude: Stora Enso – Ing. H., p. S. Provozovatel stanoviště zajistí dodržování základních pravidel bezpečnosti, vymezení bezpečného prostoru atd.
8. mimoprodukční funkce lesa, čistota ovzduší, odpady v lese. Obecně: mimoprodukční funkce lesa – důležité komplexní představení – důraz: min stejně důležité jako produkční funkce lesa: Jde o půdoochranou, vodohospodářskou, klimatickou,

rekreační...atd... Konkrétně: defoliace jehlic vs. čistota ovzduší, komíny – čistota, odlučovače, imise, emise, vliv komínů na růst a vitalitu lesa. Ukázky defoliace korun smrků v důsledku imisí. Příklad úkolu pro děti: spočítej ročníky jehlic na smrkové větvičce, tahle má 3-4, standartní je 7-8. PROČ jich je zde málo? Rekreační funkce, skládky a odpady v lese vs. **zásady správného chování návštěvníků lesa**. Cíl: odpadky ani odpady do lesa nepatří, poučení o tom, jak se chováme v lese. Hra: posbírej odpadky kolem sebe, rozříd' je dle kategorií. Zajistí v termínu do 22. 6. a na stanovišti fyzicky bude: odbor ŽP (D.) + lesník – p. H.

9. výběrný způsob hospodaření v lese – představení tohoto lesnický nejnáročnějšího, ale přitom v mnoha ohledech nejvýhodnějšího způsobu hospodaření v lese. Ukázka výběru jedinců ve výběrném lese, cílové tloušťkové třídy. Srovnání: celkový běžný přírůst ve výběrném lese vs. v lese pasečném. Nároky na odbornost a organizační zajištění, přírodní podmínky pro aplikaci tohoto způsobu hospodaření. Zajistí a na stanovišti fyzicky bude: Ing. K. L.

Způsob zajištění:

- A) Ing. K. L., Ing. J. D.: odborné věci (viz program 1-9)

Provéřit počet lesníků – lesních pedagogů na stanovištích – LČR, KU JI, MP, HZS zajistí do 22. 6. Ing. J. D.

Mgr. B. L. zajistí prospekt (info o akci školám a lektorům) sestávající z: mapka–trasa akce, seznámení s městskými lesy – podklady pro prospekt - popis městských lesů, fotka z městských lesů, mapka trasy ve vypovídajícím měřítku), program akce v termínu do 20. 5. včetně kompletace prospektu a zaslání školám. Ing. J. D. – trubači v termínu do 12. 5. (zajištěno).

- B) Mgr. B. L. + další jmenovaní v textu níže - organizační zajištění:

1. soutěž – jedna „standardizovaná otázka“ na stanovišti, klasifikace znalostí každé třídy (max. 5 žetonů na stanovišti), vyhodnocení, cena vítězi – Mgr. B. L. ve spolupráci s p. H. (vyhodnocení) a Ing. J. D. (standardizované otázky)
2. zajištění pojištění akce – Mgr. B. L. zajistí v termínu do: 15. 6. v závislosti na dodání seznamu osob, podílejících se na dělnických pracích v rámci akce (aktualizoval Ing. L.). Subjekty vysílající své externisty (KU JI, LČR) jsou pojištěny v rámci své pracovní náplně (popis objednávek od škol a zaslání zúčastněným subjektům – LČR, KU JI zajistí Mgr. B. L. do 30. 5.), rovněž školy jsou na akce školy pojištěny. Pojištění ostatních lektorů a organizátorů akce

- (lesní pedagogové, těžař, pracovník obsluhující koně, vyvážedku, atd.) – zajistí Mgr. B. L. na základě jmenného seznamu předaného do 15. 6. 2017 Ing. K. L...
3. komunikace s I+E týmem + obecná organizace
  4. novináři – propagace akce, PR - „vztahy s veřejností“ – pozvání na zahájení: Žďárský zpravodaj, Žďárské noviny, televize Vysočina – zajistí: Mgr. B. L. + Bc. A., článek Myslivost (p. H. – ex post)
  5. školy, ředitelé, rada – propagace – zajistí Mgr. L..
  6. Mgr. B. L. - občerstvení, nápoje, dary, ceny, soutěže, diplomy (1-3 místo). Oheň (pruty na opékání, suché dřevo – zajistí Ing. K. L.), fotodokumentace (Bc. N. A.) a následná propagace proběhlé akce. Vyhodnocení pořadí – v případě rovnosti bodů (= žetonů) rozhoduje „rozstřel“ šiškou na cíl (5 hodů) – Ing. J. D.
  7. ostatní organizační záležitosti: doprava – zajištění MěÚ auta pro nenadálé situace (zajištěno: Ing. J. Matoušek). Mgr. B. L. - poučení pro školy: řádné oblečení do lesa + bezpečnost !!!
  8. Mgr. B. L. - usnesení města – rada souhlasí a zmocňuje ....atd. tedy pověření ke konání akce. Po zveřejnění v radě účast na tiskové konferenci. Termín do: 30.5. + pozvání radním a zastupitelům
  9. označení stanovišť (tyčka + cedule ve folii s číslem a názvem), označení průvodce dané skupiny (číslo na krk) – ve spolupráci s I+E do 22. 6. – zajistí p. H.

C) I+E tým, p. Holeš (10 lidí) – průřezově dle zájmu a možností: odborná i obecně organizační část. Představa: člen I+E na každém stanovišti jako doprovod skupiny – koordinace, jednotný domluvený přístup. Využití zkušeností I+E týmu při organizaci a zajištění loňského Dne otevřených dveří MěÚ. Osloví je p. H. – proběhlo, I+E s tím počítá a nabízí součinnost. Tým I+E se dle možností po dohodě podílí na obecných organizačních úkolech delegovaných mu dle části „B“ – projednání. Zajištění zdravotníka (číslo mobilu) – lékárnička (zajištěno: Ing. J. M.), úklid – toaletní papír na každé stanoviště.

Financování akce   Dotace Krajského úřadu Kraje Vysočina – 26 545,- Kč